

Rutin för värdegrundsarbete och plan för likabehandling

Sammanställd av skolsköterska Annica Carlsson och elevcoach Helén Linder 2017-2018

Reviderad av Elin Blom och Helén Linder 2022-2023

Revideras inför läsår 2023-2024

Godkänd av rektor Ellenor Lindroth, biträdande rektor David Teske 2022-2023

Förankrad hos personalgrupp Smedbyskolan 2022-2023

Innehåll

Utvärdering av värdegrundsarbete 2021-2022

Värdegrundsarbete 2021-2022

Trygghetsfrämjande insatser 2021-2022

Resultat av insamlad data

[Värdegrundsarbete 2022-2023](#)

Uppdragsplan 2022

Definitioner

Delaktighet och demokrati

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Insatser vid värdegrundsarbete

Prioriterade arbetsområden

[Kontaktuppgifter](#)

[Referenser](#)

Utvärdering av värdegrundsarbete 2021-2022

Värdegrundsarbete 2021-2022

Under läsåret 2021-2022 har skolan fortsatt det praktiska arbetet med att främja trygghet i kapprum/rast. Trygghetsteamet (THT), personal och elever utförde värdegrundsarbete via STAR*, samarbetsövningar, *trygghetspromenad på skolområdet med elevråd* och brandövningar med brandskyddsombuden m.m. Under året har vi också haft fokus på hur vi uppnår arbetsro i klassrummen och på elevnärvaro. Närvarombud har regelbundet följt upp alla elevers närvaro i skolan och oroande frånvaro har lyfts tillsammans med skolpersonal och vårdnadshavare.

* Språkbruk, Trygghet, Ansvar, Respekt

Trygghetsfrämjande insatser 2021-2022

Smedbyskolan flyttade till temporära paviljonger vid läsårsstart 2018-2019.

Den nya skolgården främjar synlighet för alla elever då den är öppen och samlad. Likaså är den nya skolbyggnaden sammanhängande vilket medför att förflyttning mellan klassrum kan utföras inomhus, förutom till idrottshallen. Skolgården är indelad i bemannade trygghetszoner där det bland annat har stärkts upp med personalnärvaron vid PreZero Arena, där många elever vistas under raster. Inom arbetsområde *trygghet* har insatserna fokuserat på att skapa gemensam *arbetsro* för elever samt på att stärka *relation* mellan elever och lärare. Årskurserna 1-3 har arbetat med Stopp min kropp tillsammans med THT och klasslärarna.

"Lilla Likabehandlingsplanen" implementerades i klasserna via elevrådsrepresentanterna ht- 2020 och har aktualiserats löpande för eleverna, bl.a. i samband med arbetet kring Stopp min kropp.

Elevrådet och personal utförde trygghetspromenader för att synliggöra eventuella otrygga platser på skolgården. Rutiner har reviderats i syfte att skapa struktur, skolgårdsregler och tydliga ramar.

Eleverna medverkar i utformning av STAR-arbetet som även är kopplat till elevrådet i syfte att utveckla elevdemokrati och delaktighet. All personal har fått vidareutbildning inom NPF under läsåret för att möjliggöra att vår skola blir än mer tillgänglig för alla våra elever. Vidare har delar av EHT genomgått en fördjupad utbildning inom NPF samt specialpedagogik i syfte att kunna stötta och handleda kollegor vid konsultationer.

Covid19 pandemi

Smedbyskolan har följt Folkhälsomyndighetens-, Region Östergötlands- och Utbildningskontorets rekommendationer för att främja trygghet vid covid19-pandemin och förebygga oro och smitta.

Allmänt förebyggande åtgärder har vidtagits och dokumenterats lokalt. Handhygien, inomhusmiljö och samvaro, städning och samtal är några av de områden där insatser har vidtagits. Likaså kontinuerlig information till vårdnadshavare från rektor har syftat till samarbete och trygghet. Vid stor frånvaro som sannolikt kan härledas till oro för covid-19 har vårdnadshavare kontaktats. Särskilda insatser kopplade till pandemin upphörde i samband med att alla restriktioner lyftes under vårterminen 2022.

Resultat av insamlad data

Uppkomna ärenden vid kränkande behandling

Trygghetsärenden har hanterats utifrån riktlinjer för Norrköpings kommun.

Elevcoach och kurator har utfört praktiskt- och administrativt arbete med uppkomna trygghetsärenden och sammanställning av statistik. Under läsåret 21-22 registrerades och anmäldes ca 175 trygghetsärenden mellan elever. Under läsåret registrerades ett trygghetsärende mellan personal och elev. Alla ärenden upplärdes vid terminens slut. Den totala frånvaron på skolan har under läsåret varit 9,1%.

Verksamhetsplan

Enligt verksamhetsplanen var det under läsåret 2021-2022 samma prioriterade arbetsområden som föregående läsår d.v.s. *Trygghet – Kunskap – Ledarskap*.

Utvärdering

Värdegrundsarbetet för läsåret 2021-2022 har utvärderats av kurator Elin Blom och elevcoach Helén Linder samt vidimerats av rektor Ellenor Lindroth och biträdande rektor David Teske. Utvärdering av skolans värdegrundsarbete utfördes med underlag:

- Registrerade kränkingsanmälningar
- Registrerad frånvaro
- Verksamhetsplan 2021-2022
- UBK frågor till elever

Confounders*

Coronapandemin under läsåret har sannolikt inverkat på frånvaro i såväl personal- som elevgrupp. Skolan fick bl.a. stänga ner en kortare period i början av vårterminen som följd av pandemin. Under vårterminen skiftade skolan kurator.

*Term inom forskningsmetodik som betecknar okontrollerade eller okända variabler som samvarierar med både beroende och oberoende faktorer.

Konklusion

Antalet kränkingsanmälningar är ca 175 stycken under läsåret 2021-2022.

Ingen utredning kopplat till oroande frånvaro har genomförts.

Verksamhetsplanens uppdrag om att främja trygghet och närvaro har följts.

I de elevenkäter som utförts under läsåret visar statistiken på att det är en stor andel av våra elever som upplever att skolan är en trygg plats. Enligt den kommungemensamma enkäten anger 95,9% av eleverna känner sig trygga i skolan och 97,9 % känner sig trygga på fritidshemmet. Utifrån Trivsel och trygghetsenkäten som eleverna gjorde under höstterminen visade det sig att det i flera klasser fanns elever som inte kände att de hade en trygg vuxen på skolan. På grund av detta har all personal haft som uppdrag att jobba extra mycket på relationen till alla elever och att utarbeta ett konkret tillvägagångssätt för att uppnå detta på planeringsdagar.

Presentation

Värdegrundsarbetet för läsåret 2021-2022 är sammanställt av THT och har godkänts av rektor och biträdande rektor. Resultat redovisas enligt ovan och finns tillgängligt på Google Drive samt skolans blogg.

Värdegrundsarbete 2022-2023

Uppdragsplan 2022

Uppdragsplan 2022 är utbildningsnämndens uppdrag till utbildningskontoret i Norrköpings kommun.

Planen antogs av nämnden i december 2020 och är diarieförd UN 2020/8673-2.

Enligt uppdragsplanen kvarstår samma prioriterade arbetsområden som under läsåren 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021 och 2021-2022 *Trygghet – Kunskap – Ledarskap*

Arbetsområde *trygghet* har i syfte att *öka tillgänglighet - öka elevnärvaro*. Lokalt för Smedbyskolan fokuseras insatserna på att öka trygghet och elevnärvaro genom att jobba på relation mellan elever samt mellan elever och lärare.

- **Kunskap**
- **Trygghet**
- **Ledarskap**

[Intranät UBK Uppdragsplan 2022](#)

Värdegrundad verksamhet i Norrköping

Begreppet värdegrundad verksamhet syftar till att skapa fokus på värdegrundsarbete som en viktig del av uppdraget som ska leda till att barn och ungdomar känner trygghet och utvecklas.

Arbetet med värdegrunden svarar mot skollagens- och diskrimineringslagens värdegrundsuppdrag.

Samtliga medarbetare inom utbildningskontoret omfattas av värdegrundsarbetet.

[Värdegrundad verksamhet i Norrköping intranät](#)

Smedbyskolans vision

Smedbyskolans vision är att behålla en gemensam grundtrygghet, omtanke och respekt för elever, vårdnadshavare och personal. Att respektera varandras olikheter och att lära sig arbeta utifrån demokratiska arbetsformer är en viktig del av skolans vision. Vårt ansvar är att möta varje elev utifrån ett individuellt behov. Visionen är också att ha en öppen dialog i personalgruppen för att främja trygghet.

Definitioner

Demokrati kommer från grekiskans demo-(folk) och kratiá-(välde) och innebär att all makt utgår från folket. Enligt grundlagen Regeringsformen SFS 1974:152 kap.2, 1§ beskrivs yttrandefrihet.

Lagen utgör grunden för demokrati och beskriver att samhället ska verka för att demokratins idéer blir vägledande i samhället. Lagstiftningen syftar också till att uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara. Samhället ska också motverka diskriminering i alla former.

[Regeringsformen SFS 1974:152](#)

Diskriminering innebär uppträdanden som kränker en elevs värdighet och som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna. Enligt Diskrimineringslagen har alla rätt att känna sig trygga och ha lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, könsöverskridande identitet samt ålder.

[Diskrimineringslagen SFS 2008:567](#)

Kränkande behandling är ett uppträdande mot en person där dennes värdighet kränks.

Kränkning är inte detsamma som diskriminering och kränkning behöver inte ha något samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan vara en eller flera personer som utför kränkningen och den kan riktas mot en eller flera personer.

[Diskrimineringslagen SFS 2008:567](#)

[Skollagen SFS 2010:800](#)

Delaktighet och demokrati

- *Elever*

Elever och personal samlas till *klass- och elevråd* en gång i månaden samt *matråd* en – två gånger per termin. På fritidshemmen hålls regelbundna *fritåråd* i syfte att främja elevdemokratin. Eleverna arbetar med *Lilla likabehandlingsplanen* som grundar sig på *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*. Planen ska vara ett tillgängligt och användbart dokument att arbeta med i klassrummen. Smedbyskolans värdegrundsarbete utgår från arbetsmodell STAR (Språkbruk, Trygghet, Ansvar och Respekt). Eleverna är inkluderade i utformning och utförande. Elever i samtliga årskurser får eller skapar konkreta uppdrag tillsammans med klasslärare och THT. Uppdragen kan med fördel vara kopplade till Barnkonventionen för att belysa barnens rättigheter. Att öka trygghet främjar också ökad närvaro.

- *Vårdnadshavare*

Information om likabehandlingsplanen får vårdnadshavare vid föräldramöte och vid föräldraråd. Föräldrarådet träffas vid fyra tillfällen per läsår och syftet är att främja samverkan mellan hem och skola. I syfte att nå *ökad tillgänglighet* kommer även likabehandlingsplanen att läggas ut på skolans blogg till skolstart i augusti 2022.

I den *Lilla likabehandlingsplanen* uppmanas elever att prata med vuxna i hemmet om vad planen innebär. Lilla likabehandlingsplanen delas ut till alla elever vid skolstart.

- *Personal*

THT presenterar likabehandlingsplanen inför skolstart vid höstterminen.

THT arbetar tillsammans fram den nya planen som gäller nästkommande läsår.
Planen förankras hos elevhälsoteamet (EHT) innan den förankras i hela personalgruppen.

Plan mot diskriminering och kränkande handling

Planen ska vara ett instrument för fortlöpande värdegrunds- och trygghetsarbete under läsåret 2022-2023 och den ska inkludera förskoleklass, skola och fritidshem.
Planen är utformad och reviderad av trygghetsteam samt godkänd av rektor.

Förankring

Planen förankras i personalgrupp via publicering på Google Drive samt i fysisk form i personalrummet.
Elevernas plan (*Lilla Likabehandlingsplanen*) förankras i elevråd, i klasserna via elevrådsrepresentant samt löpande i samband med värdegrundsarbete och konflikthantering under läsåret.

Utvärdering

Utvärdering av skolans värdegrundsarbete utförs av THT och skolläda med hjälp av

- verksamhetsplan
- uppkomna trygghetsärenden
- frånvaroanalys
- Elevenkäter

Insatser vid värdegrundsarbete

Enligt Skolverkets- och Socialstyrelsens publikation *Vägledning för elevhälsan* ska skolornas elevhälsa främst arbeta *främjande* och *förebyggande*.

[Vägledning för elevhälsan 2016](#)

Främjande insatser

Främjande insatser belyser *friskfaktorer* i syfte att uppnå *generella* hälsovinster i levnadsvanor och levnadsmiljö. Främjande insatser på *grupp nivå* innebär utifrån ett psykosocialt perspektiv att främja psykosocial hälsa genom aktivt arbete med bl.a. likabehandlingsplanen, undervisning i Livskunskap, värdegrundsarbete, elevråd, STAR, samtalsgrupper, Barnkonventionen och Stopp min kropp (BRIS).

FRÄMJANDE INSATSER - generell vinst på grupp nivå

Trygghetsinsatser kan utgöras av

- samtal i grupp
- kompetens i EHT-arbete
- kompetens i krisarbete
- utforma, utvärdera och förankra likabehandlingsplan
- främja god psykosocial miljö
- stöd till personalgrupp och ledning

Förebyggande insatser

Förebyggande insatser belyser *risk- och skyddsfaktorer* i syfte att uppnå *specifika* hälsovinster i elevens psykosociala hälsa. Förebyggande insatser på *individ nivå* innebär utifrån ett psykosocialt perspektiv att förebygga psykosocial ohälsa genom aktivt arbete med bl.a. kränkingsärenden, enskilda samtal och utredning av uppkomna kränkningar.

FÖREBYGGANDE INSATSER - specifik vinst på individ nivå

Trygghetsinsatser kan utgöras av

- enskilda samtal med elev/ vårdnadshavare
- samrådsmöten
- trygghetsteam
- kränkingsarbete
- kompetens i psykosociala arbetsmiljöfrågor
- stöd till personal och ledning

Åtgärdande insatser

Åtgärdande insatser belyser de insatser som tillämpas vid uppkomna problem eller situationer. Personal kan ta stöd i Åtgärdstrappan för tydlighet kring vilka åtgärder som kan vidtas i uppkomna situationer. För elevhälsan är åtgärdande insatser t.ex. arbete med särskilt stöd- och åtgärdsprogram, samtal m.m. Det är viktigt att skolans yrkeskategorier och externa insatser samarbetar.

ÅTGÄRDANDE INSATSER - specifik vinst på individ el grupp nivå

Trygghetsinsatser kan utgöras av

- enskilda samtal med elev/ vårdnadshavare
- akut kris- och konflikthantering
- samtal (t.ex. motiverande, utredande, rådgivande)
- samrådsmöten (t.ex. EHT, CBEH, socialtjänst)
- extra anpassningar (t.ex. åtgärdsprogram, spec, flexgrupp)
- disciplinära åtgärder (t.ex. anpassad studiegång, byte av skola)

Prioriterade arbetsområden

Utifrån resultatet på förra årets utvärdering prioriteras under 2022-2023 trygghetsinsatserna

- Att alla elever har en trygg vuxen på skolan
- Generellt fortsätta att främja en trygg lär- och arbetsmiljö.

Mål

Att *främja* att alla elever och personal ska ha en vilja att vara i skolan samt känna att det är en trygg plats där det finns trygga vuxna. Att *förebygga* känslor av otrygghet samt att *åtgärda* uppkomna trygghetsärenden.

Insatser för arbete mot målen

Insatser för att öka trygghet

- *Främja* trygghet via generella psykosociala-, pedagogiska-, logopediska- och medicinska insatser på gruppnivå
- *Förebygga* otrygghet via specifika psykosociala-, pedagogiska-, logopediska- och medicinska insatser på individnivå
- *Åtgärda* uppkomna trygghetsärenden via specifika psykosociala-, pedagogiska-, logopediska- och medicinska insatser på individnivå
- Personal följer *Rutin för anmälan om kränkning* (se i Rutin för elevhälsoarbete)
- Ansvarig pedagog hälsar individuellt på varje elev varje dag.
- All personal hälsar alltid på alla elever de möter.
- Mentor ringar hem till elever när de inte är i skolan.
- Likvärdigt förhållningssätt gentemot elever på skolgården, eleverna ska känna att alla rastvärdar finns till för dem och hjälper dem.
- Omtag kring att NPF-anpassa skolans lokaler
- Införande av rastaktiviteter som bidrar till att fler personal är med och umgås med barnen på raster vilket bidrar till att bygga relation.
- Närvaroansvarig screenar frånvaro regelbundet, analyserar och återför information till klasslärare
- Upprepad-, oroande-, oanmäld frånvaro och anmäld frånvaro över 15% lämnas till EHT för ev. åtgärd
- Rektor anmäler oroande frånvaro till verksamhetschef
- Rektor kan i samråd med vh ansöka till *Alla barn i skolan* i syfte att stödja återgång till skolan
- Rektor och biträdande rektor kommunicerar med personal vid oroande frånvaromönster.

Allmänna insatser utöver de prioriterade målen

Allmänna värdegrundsområden inkluderar människans okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen och solidaritet mellan människor samt att främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö.

För att förebygga kränkande behandling är det viktigt att hålla en gemensam diskussion om vad som uppfattas som välkomnande, trevligt och respektfullt bemötande jämfört med obehagligt, otrevligt, respektlöst och kränkande. Personaldiskussioner ska utgå från kommunens värdegrund, *respekt – delaktighet – trovärdighet* och för elever *språkbruk – trygghet - ansvar – respekt*.

[Intranät Personalavdelningen Plan mot kränkande särbehandling och trakasserier](#)

Barnkonventionen

Barnkonventionens huvudprinciper innebär att

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras
- Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet
- Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas
- Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem.

[Om barnkonventionen på Barnombudsmannens webbplats](#)

[Lag om Förenta nationernas konvention om barns rättigheter SFS 2018:1197](#)

Främjande insatser

- Uppdatera och tillämpa *Rutin för värdegrundsarbete*
- Personalresurser fördelas klassrum, omklädningsrum, kapprum, matsal och på raster
- Intern fortbildning av skolans NPF-piloter samt delar av elevhälsoteam
- NPF-utbildning för all personal
- Rutiner i klassrummet för att främja en lugn start på dagen
- Arbetsro t.ex. avskalad miljö för att minska kognitiv förvirring-NPF-anpassad skola.
- Gemensamma regler ute och inne
- Rasten planeras utifrån ett zonindelad rastvärdsschema
- Rastvärdar har ett tydligt uppdrag och har reflexväst för att synas
- Otrygga zoner kartläggs av elevrådet via trygghetspromenad en gång per termin
- STAR-uppdrag med fokus på *språkbruk – trygghet - ansvar – respekt* och utifrån Barnkonventionen
- Värdeboxen -böcker med fokus på värde- och diskrimineringsgrunderna samt arbetsmaterial
- Gemensamma aktiviteter anpassade utifrån pandemirestriktionerna t.ex. FN-veckan
- Kompismassage (frivilligt)
- Stopp min kropp – anpassat material för årskurserna
- Information om pågående värdegrundsarbete på föräldramöten och föräldraråd
- God kommunikation mellan hem och skola
- Åtgärdstrappan synlig i klassrum för tydlighet kring förhållningssätt och regler. Personal känner till och jobbar efter denna.
- Aktualisera jämställdhetsfrågor genom att uppmärksamma dagar så som *Internationella kvinnodagen* och *Rocka sockorna*.
- NPF-bank på Google-Drive med material, bildstöd och inspiration.
- Fortsätta med skolans värdegrundsarbete STAR
- Samtalsgrupper i årskurs 3 under läsåret, som en del av värdegrundsarbetet.

- Mobilförbud
- Fadderverksamhet

Förebyggande insatser

- Alla trygghetsärenden dokumenteras
- Förebygga orolig miljö via specifika psykosociala-, pedagogiska-, logopediska- och medicinska insatser
- Hela skolan går igenom enligt CBEH material för tillgänglig lärmiljö vid varje terminsstart.
- Bildstöd *Widgit on line* vid behov för att minska kognitiv förvirring
- Flexgrupp – en liten arbetsgrupp för elever med särskilda behov utifrån rektorsbeslut
- Vid behov konsultera specialpedagog eller psykolog från Centrala barn- och elevhälsan
- Rastaktiviteter
- Personal ansvarar för att alltid dela in elever i par/grupper vid utflykter, aktiviteter, studieplats etc. På skolgården, i klassrummet eller annan plats.

Personal som får kännedom om diskriminering är skyldig att anmäla till rektor

[Lag om diskriminering SFS 2008:567](#)

Personal som får kännedom om kränkning är skyldig att anmäla till rektor

[Skollagen SFS 2010:800 kap6 §10](#)

Kontaktuppgifter

SKOLLEDNING SMEDBY

Rektor Ellenor Lindroth ellenor.lindroth@norrkoping.se

Biträdande rektor David Teske david.teske@norrkoping.se

Verksamhetschef Jenny Östlund jenny.ostlund@norrkoping.se

TRYGGHETSTEAM SMEDBY

Elevcoach Helén Linder helen.linder@norrkoping.se

Skolkurator Elin Blom elin.blom@norrkoping.se

SKYDDSOMBUD SMEDBY

Petra Bohlin petra.bohlin@norrkoping.se

Marcus Englund marcus.englund@norrkoping.se

PERSONALAVDELNING

HR-konsult Anna Centerstrand anna.centerstrand@norrkoping.se 011-151148

ELEVOMBUDSMAN

Stephan Andersson stephan.andersson@norrkoping.se

Referenser

Linder Helén, *Värdeboxen*, Norrköping 2018 helene.linder@norrkoping.se

www-dokument

Norrköpings kommun [Alla barn i skolan - Intranätet Norrköpings kommun \(norrkoping.se\)](#)

Norrköpings kommun [Intranätet Kränkande behandling, trakasserier och diskriminering](#)

Norrköpings kommun [Intranätet HR-portalen](#)

Norrköpings kommun [Intranät UBK Uppdragsplan 2021](#)

Norrköpings kommun [Intranätet Värdegrundad verksamhet i Norrköping](#)

Riksdagen Arbetsmiljölagen SFS 1977:1160 [Arbetsmiljölagen SFS 1977:1160](#)

Riksdagen Diskrimineringslagen SFS 2008:567 [Diskrimineringslagen SFS 2008:567](#)

Riksdagen Förenta nationernas konvention om barns rättigheter SFS 2018:9711

[Lag om Förenta nationernas konvention om barns rättigheter SFS 2018:1197](#)

Riksdagen Skollagen SFS 2010:800 [Skollagen SFS 2010:800](#)

Rädda Barnen [Rädda Barnen](#)

Skolverket [Skolverket](#)

Skolverket, Socialstyrelsen, *Vägledning för elevhälsa* [Vägledning för elevhälsan 2016](#)